EU:n monivuotinen rahoituskehys 2028-2034

Timo Miettinen, akatemiatutkija
Helsingin yliopisto

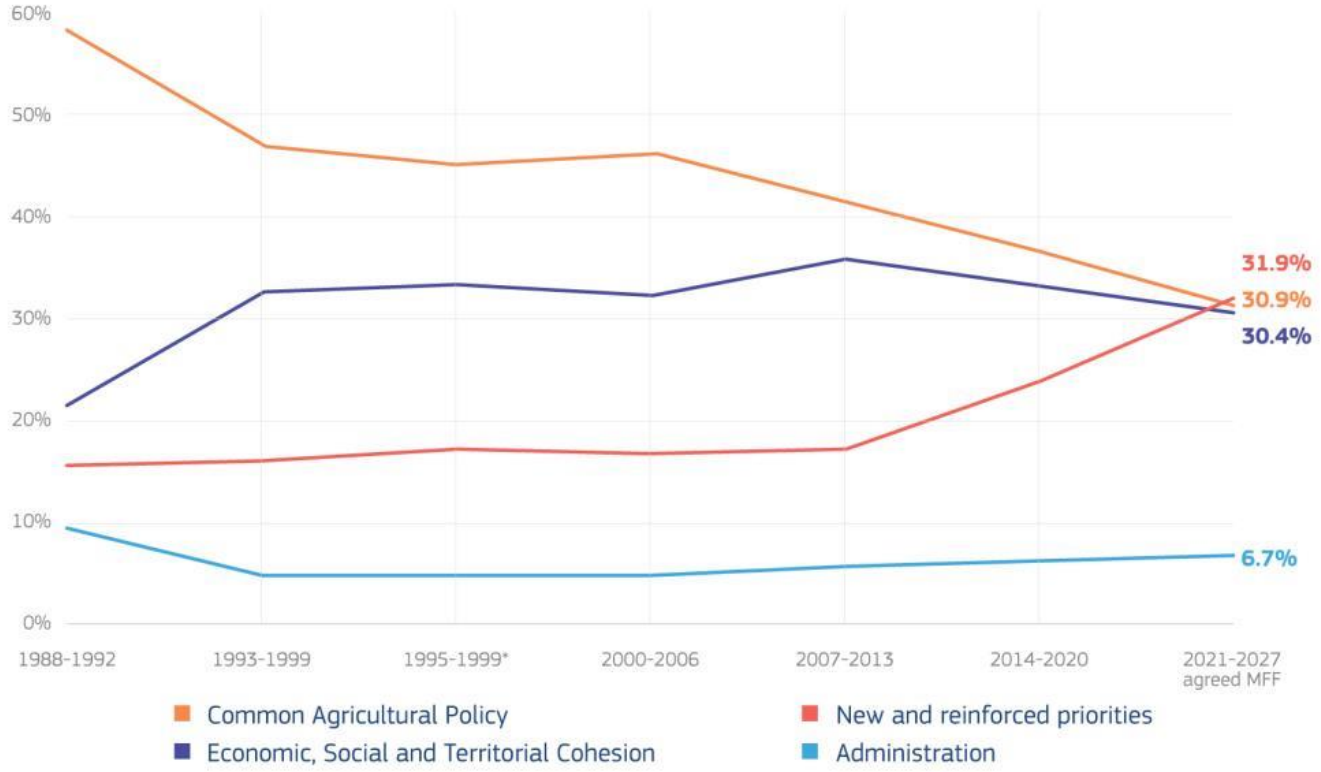
Mikä on EU:n budjetti?

- **MFF (Monivuotinen rahoituskehys):** Pitkän aikavälin suunnitelma (7 vuotta), joka asettaa menokatot ja painopisteet.
- **EU:n vuotuinen budjetti:** Yksityiskohtainen talousarvio vuodelle MFF:n rajoissa; hyväksytään vuosittain.
- MFF noin 1 % EU:n bruttokansantulosta (BKT)
- Eri kuin kansallinen budjetti: ei velkaa, ei puolustusmenoja tms.
- Ei suoraa roolia makrotalouden vakauttamisessa

Historiaa: budjetti “jäykkä” instrumentti

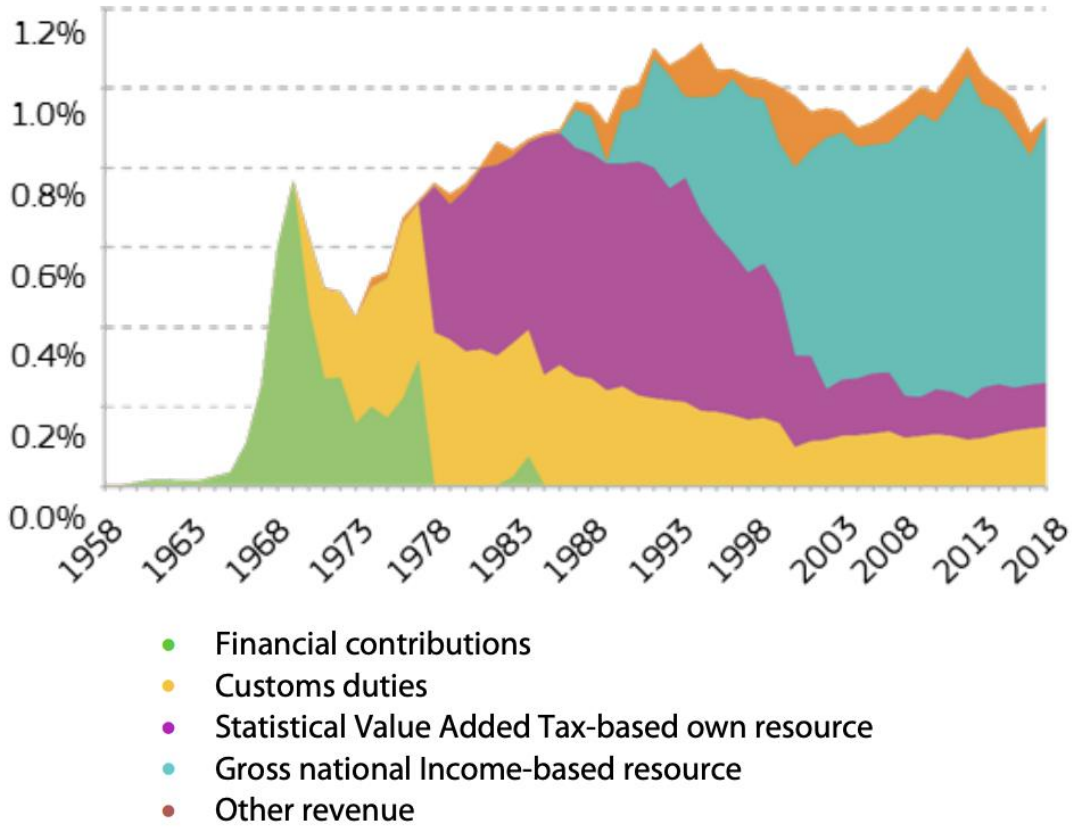
- **1950–1970-luku:**
  Painotus maataloustukiin (yli 70 %)
- **1980–1990-luku:**
  Koheesiopolitiikka tasapainotti laajentumisia, *juste retour* -logiikka vahvistui, Britannian alennus (1984) vakiinnutti nettosaaja-ajattelun
- **2000–luvulta alkaen:**
  Painotus tutkimukseen ja ilmastotoimiin kasvanut hitaasti, rakenne silti melko muuttumaton
- **2020-luku:**
  NGEU toi yhteisvelan ja elvytyksen, mutta neuvotteluasetelmat yhä nettomaksu-lähtöisiä

Budjetin tulot

- **Tulot:**
- Jäsenvaltioiden BKT-pohjaiset maksut (~70 %)
- Tullitulot
- ALV-pohjaiset tulot

Figure 4: Evolution of Own Resources 1958-2018

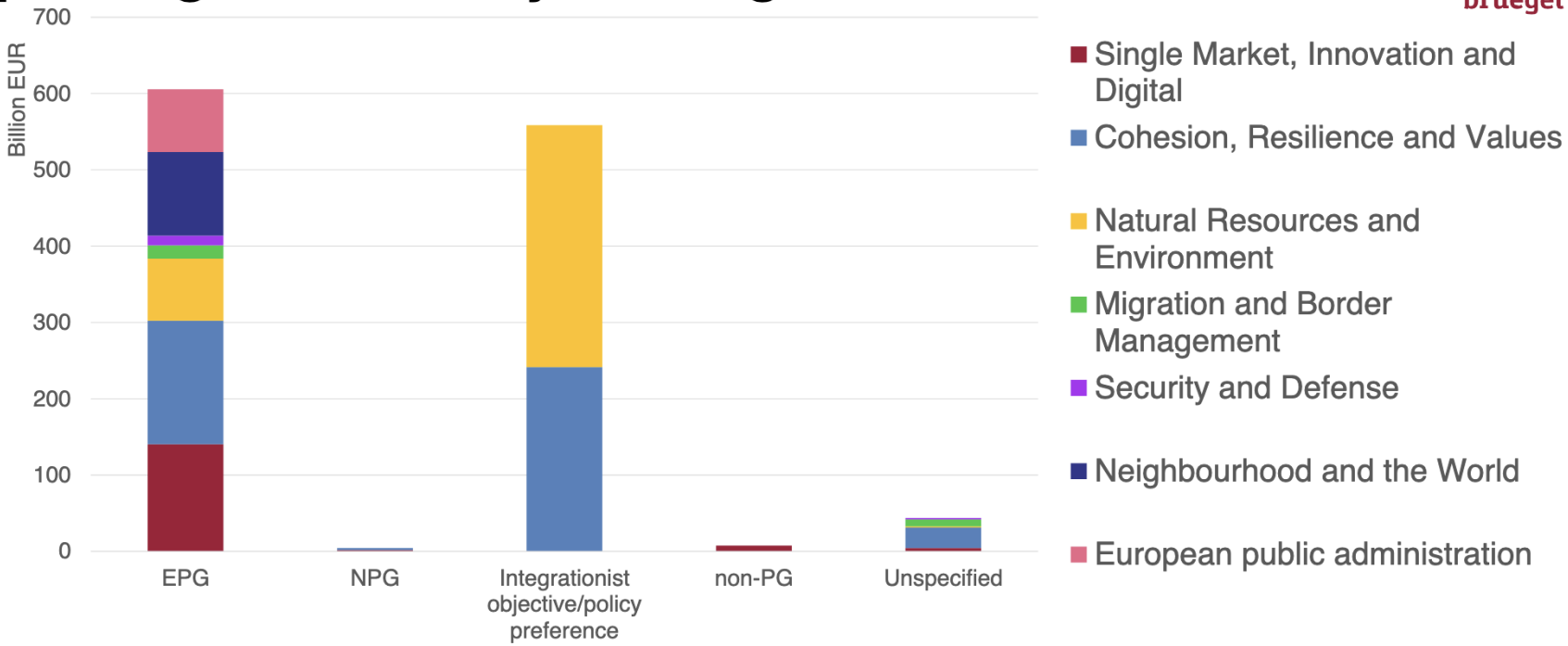
Source: European Commission (2018).

- **Tutkimus- ja digipanostukset** ovat tutkitusti tehokkaimpia kasvun ja kilpailukyvyn näkökulmasta (Veugelers 2014; Lepori et al. 2007).
- **Koheesiopolitiikan tehokkuus** riippuu jäsenmaan hallintorakenteista (Mohl & Hagen 2011).
- **CAP**:n vaikuttavuutta on kyseenalaistettu etenkin ympäristö- ja innovaatiotavoitteiden suhteen (Zahrnt 2009; OECD 2011).
- **Ilmasto- ja energia-alan investoinnit** nähdään nousevana ja strategisesti tärkeänä alueena, mutta arviointi vielä kesken.

Investointityyppi	Vaikuttavuus	Selitys
Tutkimus ja innovaatiot	★★★★★	Vahva vaikutus pitkän aikavälin kasvuun, tiedon leviämiseen ja kilpailukykyyn
Koulutus ja osaaminen (esim. Erasmus+)	★★★★☆	Edistää liikkuvuutta, osaamista ja työmarkkinoiden toimivuutta
Infrastruktuuri (liikenne, energia)	★★★★☆	Tukee alueellista yhteenkuuluvuutta, erityisesti uusissa jäsenmaissa
Koheesiopolitiikka (yleisesti)	★★★☆☆	Vaikuttavuus vaihtelee: korkea hallintokapasiteetti parantaa tuloksia
Ilmastoinvestoinnit (esim. Green Deal)	★★★☆☆	Potentiaali suuri, mutta vaikuttavuus riippuu sääntelystä ja ohjausmekanismeista
Digitaaliset investoinnit	★★★★☆	Korkea tuottavuusvaikutus etenkin, kun yhdistyy koulutukseen ja innovaatioihin
Maataloustuet (CAP)	★★☆☆☆	Vakautta maaseudulle, mutta heikko tuottavuus- tai ilmastovaikutus ilman uudistuksia
Rajaturvallisuus ja hallinto	★★☆☆☆	Välttämättömiä toimivuuden kannalta, mutta vähäinen vaikutus kasvuun tai koheesioon

Lähde: Bruegel Blueprint (11/2025)

In a Bruegel Blueprint, we classified current EU spending: overview by heading

Tutkimuksen suosituksia

- Siirtymä pois maataloudesta ja koheesiosta: hyvä, mutta voisi olla kunnianhimoisempi
- Strateginen kohdennus: rahoitus EU-tason kilpailukykyyn, turvallisuuteen sekä vihreään ja digitaaliseen siirtymään
- Kansallisten suunnitelmien tuloskehikko: hyvä, mutta RRF on huono esimerkki
- Tulopuoli: ei realismia, etteivät uudet ”omat varat” kuormittaisi kansallisia talousarvioita
- Tullitulot: jäsenmaille jäävän osuuden lasku 25 prosentista 10 prosenttiin on hyvä, mutta olisi pitänyt laskea enemmän
- EU-budjetin korjausmekanismien poistaminen on hyvä

Bibliografia

- Becker, Peter, Michael Dauderstädt, and Christos Katsioulis. 2010. *The EU Budget: Fit for Purpose?* Friedrich-Ebert-Stiftung.
- Darvas, Zsolt, and Guntram B. Wolff. 2021. "A Green Fiscal Pact: Climate Investment in Times of Budget Consolidation." *Bruegel Policy Contribution* 18/2021.
- Lepori, Benedetto, et al. 2007. "Comparing the evolution of national research policies: What patterns of change?" *Science and Public Policy* 34(6): 372–388.
- Mohl, Philipp, and Tobias Hagen. 2011. "Do EU structural funds promote regional growth? New evidence from various panel data approaches." *Regional Science and Urban Economics* 41(3): 192–206.
- OECD. 2011. *Evaluation of Agricultural Policy Reforms in the European Union*. Paris: OECD Publishing.
- Veugelers, Reinhilde. 2014. "What contribution can innovation policy make towards Europe's 2020 objectives?" *Bruegel Policy Brief* 2014/12.
- Zahrnt, Valentin. 2009. "Public Money for Public Goods: Winners and Losers from CAP Reform." *ECIPE Working Paper* No. 08/2009.